

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

โดย
นางสาวสุธิดา พงษ์สวัสดิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE IMPLEMENTATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN CHA-AM
KHUNYINGNUENGBURI SCHOOL

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิง เนื่องบุรี
โดย	สุธิดา พงษ์สวัสดิ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. จตุรงค์ อินทรรุ่ง)

58252391 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

นางสาว สุธิดา พงษ์สวัสดิ์: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำ
คุณหญิงเนื่องบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประชากรในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มีชัฒมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามีชัฒมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทาง อาทิเช่น (1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง (2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา (3) ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรมีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน เป็นต้น

58252391 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

MISS SUTIDA PONGSAWAT : THE IMPLEMENTATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN CHA-AM KHUNYINGNUENGBURI SCHOOL THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SAISUDA TIACHAROEN, Ph.D.

The purposes of this study were to determine; 1) the implementation of student care and support system in Cha-am khunying Nuangburi school, and 2) the guidelines to develop the implementation of student care and support system in Cha-am khunying Nuangburi School. The populations consisted of 60 people who were director, deputy director, heads of department, teachers in Cha-am khunying Nuangburi School. The research instrument was a questionnaire about the student care and support system based on Office of the Basic Education Commission and a record focus group discussion form. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis

The findings revealed that :

1. The implementation of student care and support system in Cha-am khunying Nuangburi School, as a whole and as an individual, were at the high level, which consisted of knowing students individually, students classification, referring , prevention and problem solving and students promotion.

2. The guidelines to develop the implementation of student care and support system in Cha-am khunying Nuangburi School had guidelines such as : (1) The promotion and development of students ; school should manage activities for students to be aware of their strengths and weaknesses and how to improve themselves. (2) The prevention and problem solving ; School should manage activities for solving student's problems in Nommal group, risk group and problem group. (3) The referring ; school should create understanding and awareness of the real reason of referring system to students and parents.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา และสนับสนุนช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัยและกรุณาช่วยให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเนื่องบุรี ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลการวิจัยขอขอบพระคุณ นางสาวเพียว เกาทันท์ทอง นางสาวสุรียรัตน์ หลิมเล็ก นางสาวกิ่งแก้ว ประเทืองผล นายพิทยพันธ์ พวงเดช และนายธนนต์ นิยมญาติ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณประโยชน์คุณากรอันเกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่คุณพ่อสมชาย พงษ์สวัสดิ์ คุณแม่ณงลักษณ์ พงษ์สวัสดิ์ และครอบครัวทุกคน ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความรัก ความเมตตา ดูแลช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจ และให้โอกาสทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้ทุกประการ

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์

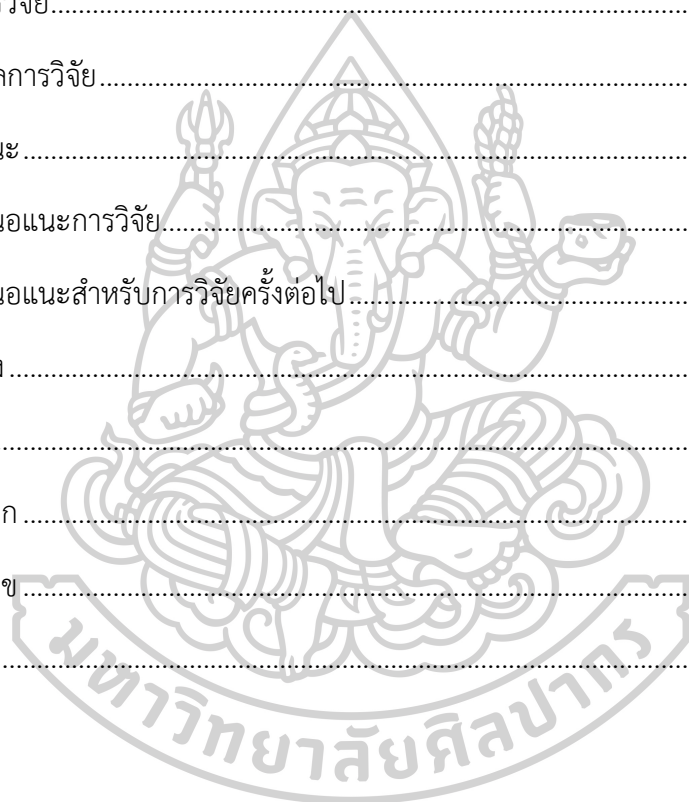
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาของการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
เจตนารมณ์และหลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	14
การบริหารจัดการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	15
การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	16

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี.....	33
ข้อมูลโรงเรียน.....	33
วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision).....	34
พันธกิจของโรงเรียน (Mission).....	34
เป้าประสงค์ของโรงเรียน (Object).....	34
กลยุทธ์ระดับองค์กร.....	35
อัตลักษณ์.....	35
กลยุทธ์ของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	43
สรุป.....	45
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	46
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	46
ระเบียบวิธีวิจัย.....	47
แผนแบบการวิจัย.....	47
ประชากร.....	48
ตัวแปรที่ศึกษา.....	48
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52
สรุป.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิง เนื่องบุรี	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี.....	61
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ	70
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	70
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	71
รายการอ้างอิง	72
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	78
ประวัติผู้เขียน	85

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3).....	5
ตารางที่ 2 ผลการคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- ม.6).....	6
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากร.....	48
ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตารางที่ 5 คำชี้แจงสิทธิและหน้าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวม.....	55
ตารางที่ 6 คำชี้แจงสิทธิและหน้าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	56
ตารางที่ 7 คำชี้แจงสิทธิและหน้าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	57
ตารางที่ 8 คำชี้แจงสิทธิและหน้าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	58
ตารางที่ 9 คำชี้แจงสิทธิและหน้าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี การป้องกันและแก้ปัญหา.....	59
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งต่อนักเรียน.....	60

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 3 แผนภูมิแสดงกระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	32

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแรงกดดันจากภายใน จากสภาวะการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว นอกจากนี้ระบบการศึกษาเองก็มีปัญหาหลายประการที่เกิดจากระบบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา กฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่สนองตอบเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ แม้ว่าตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษา จะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็น แต่ส่วนใหญ่เป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิการเพิ่มอัตรา การเข้าเรียนของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่ใกล้เคียงหรือสูงกว่าระดับสากล จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น การกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาผ่านนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐ การผลิตและพัฒนากำลังคน ระดับกลางที่เชื่อมโยงกับตลาดงานผ่านระบบการศึกษาแบบทวิภาคีโดยภาพรวมระบบการศึกษา ยังมีปัญหาด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ¹

ปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการแข่งขันในทุกๆ ด้าน ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม สิ่งแรกที่ต้องเร่งรีบดำเนินการในขณะนี้ คือการสร้างคนที่มีคุณภาพ มากกว่าการก่อสร้างถาวรวัตถุที่มีราคาแพง การสร้างและพัฒนาคนที่มีคุณภาพ มีศักยภาพ และมีปัญญา และพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก อันเป็นพลังในการสร้างสังคมและอนาคตของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศได้

การศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อม การสร้างและพัฒนาคนเพื่ออนาคตของประเทศไทย โดยหลักการคือรัฐต้องดูแลและให้การศึกษแก่คนทุกกลุ่มทุกวัยตั้งแต่เด็ก เยาวชน

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ**

วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่จนถึงวัยสูงอายุ อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งการศึกษาได้รับความคาดหวังจากสังคม ในการทำหน้าที่สร้างคุณภาพของคน ตั้งแต่ช่วยให้อ่านออก เขียนได้ และคิดเป็น โดยเฉพาะสร้าง ความคิดที่เป็นระบบ มีเหตุมีผลนึกถึงประเทศชาติก่อน สร้างคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมความคิด พลเมืองไทยที่ดี สร้างจิตสำนึก อุทิศการณ ความรักและภูมิใจในความเป็นชาติ ความรักและปกป้อง สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสร้างความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของคนไทย อาทิ มีวินัย มีความเข้มแข็งทั้งกายใจมีการแบ่งปัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก อันส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง²

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและ สภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาย เพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรม ตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งมักมี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมจนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและ สังคม นิยมประลองความเร็ว มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย ใช้ความรุนแรงในการ ตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่ เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวค่อนข้าง เปราะบาง ติดเพื่อน ติดสื่อ และให้ความสัมพันธ์กับวัตถุมากกว่าความมีคุณธรรมน้ำใจ³

ด้วยเหตุนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยได้จัดทำนโยบาย การศึกษาและทำการปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้

---

² อูชา ชูชาติ และ ลัดดา อินทร์พิมพ์, “บทวิเคราะห์ : มุมมองด้านการศึกษาของ นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา),” วารสารวิจัยการศึกษา 3, 6 (มกราคม – มีนาคม 2558): 1.

³ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 1-2.

ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีเป้าหมายในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข⁴

ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ประการหนึ่งที่เป็นตัวแปรสำคัญ นั่นก็คือ การให้ความดูแลและช่วยเหลือผู้เรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นระบบหนึ่งในการบริหารของสถานศึกษา ที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนด้วยระบบและเครื่องมือต่าง ๆ

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งอยู่ที่ 388 ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นโรงเรียนสหศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการสำรวจข้อมูลเป็นรายกรณีบุคคล จากการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยข้อมูลจากการประเมิน SDQ (The Strength and Difficulties Questionnaires) พบปัญหาของนักเรียนที่หลากหลาย ได้แก่ ความเสี่ยงทางด้านอารมณ์ ความประพฤติ สมาธิสั้น อยู่ไม่นิ่ง สัมพันธภาพกับเพื่อน เศรษฐกิจ ความคุ้มครอง เพศ ความปลอดภัย สารเสพติด และยังพบปัญหาจากข้อมูลในระเบียบสะสมด้านอื่นๆ เช่น ด้านการเรียน ร่างกาย สุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้สภาพโดยรอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจมีภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม ทำให้สภาพเศรษฐกิจในท้องถิ่นชะอำมีสภาพที่เป็นสังคมเมืองและสังคมชนบทผสมกลมกลืนกันอย่างลงตัว เป็นศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ความเจริญจึงมาถึงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดอาชีพอย่างหลากหลาย เช่น รับจ้าง ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ประมง ค้าขาย ทำธุรกิจบริหาร โรงแรม และโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ จึงเป็นผลให้มีทั้งนักเรียนในท้องถิ่นและย้ายมาจากถิ่นอื่นที่ตามครอบครัวมาอาศัยอยู่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงขาดเวลาในการเอาใจใส่ดูแล และนักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองหารายได้พิเศษระหว่างเรียน จึงทำให้ประสบปัญหาในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเกี่ยวกับการป้องกัน

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย).

และแก้ปัญหานักเรียน ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเต็มที่ เพราะผู้ปกครองยังขาดเวลาในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลพฤติกรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนตามมา ได้แก่ การแสดงกิริยามารยาทในการพูด นักเรียนไม่ส่งงาน ส่งงานล่าช้า มาไม่ทันเข้าแถวและทำกิจกรรมหน้าเสาธง จึงทำให้ขาดระเบียบวินัยในตนเอง⁵

จากปัญหาดังกล่าว จึงสนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานของชีวิตที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งพฤติกรรมเชิงบวกและเชิงลบจากกลุ่มเสี่ยง แก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาได้ ดังนั้นทางโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีจึงจัดโครงการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการดำเนินงานโครงการด้วยรักและห่วงใยใกล้ไกลจะไปเยือน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ได้เป็นผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสานกับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนา นักเรียนและแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน มีคณะกรรมการดำเนินการประสาน (ทีมประสาน) ปฏิบัติหน้าที่หลักดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประสานระหว่างกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการ (ทีมทำ) ให้มีประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด⁶

จากผลการสรุปคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ในภาพรวมระหว่างปีการศึกษา 2559 – 2560 นักเรียนยังมีปัญหาพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง ในปีการศึกษา 2559 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3) ดังตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดในสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียน และด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- ม.6) ดังตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดในสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเรียน ปีการศึกษา 2560 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3) ดังตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดในสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียน และด้านอารมณ์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- ม.6) ดังตารางที่ 2 แสดงให้

⁵ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี,แผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พ.ศ. 2559-2561 , 3-5.

⁶ เรื่องเดียวกัน

เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านอารมณ์และด้านเศรษฐกิจ ดังนี้⁷

ตารางที่ 1 ผลการคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3)

		ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
		รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1. จำนวนนักเรียน	ทั้งหมด	478	100.00	433	100.00
	ปกติ	249	52.09	238	54.97
2. ด้านการเรียน	เสี่ยง	65	13.60	69	15.94
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
3. ด้านร่างกาย	เสี่ยง	29	6.07	35	8.08
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
4. ด้านเศรษฐกิจ	เสี่ยง	105	21.97	110	25.40
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
5. การคุ้มครอง	เสี่ยง	11	2.30	29	6.70
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
6. ความปลอดภัย	เสี่ยง	33	6.93	28	6.47
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
7. สารเสพติด	เสี่ยง	18	3.77	11	2.54
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
8. เพศ	เสี่ยง	15	3.14	14	3.23
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
9. อารมณ์	เสี่ยง	37	7.74	38	8.78
	มีปัญหา	0	0.00	5	1.15
10. ความประพฤติ	เสี่ยง	34	7.11	33	7.62
	มีปัญหา	0	0.00	2	0.46
11. อยู่ไม่นิ่ง	เสี่ยง	32	6.69	32	7.39
	มีปัญหา	0	0.00	4	0.92
12. สัมพันธภาพกับเพื่อน	เสี่ยง	56	11.72	29	6.70
	มีปัญหา	0	0.00	8	1.85

⁷ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี, สรุปผลการคัดกรองนักเรียนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2559 - 2560

ตารางที่ 2 ผลการคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- ม.6)

		ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
		รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1. จำนวนนักเรียน	ทั้งหมด	405	100.00	458	100.00
	ปกติ	233	57.53	238	51.97
2. ด้านการเรียน	เสี่ยง	47	11.60	67	14.63
	มีปัญหา	0	0.00	3	0.66
3. ด้านร่างกาย	เสี่ยง	18	4.44	6	1.31
	มีปัญหา	0	0.00	2	0.44
4. ด้านเศรษฐกิจ	เสี่ยง	48	11.85	53	11.57
	มีปัญหา	0	0.00	1	0.22
5. การคุ้มครอง	เสี่ยง	29	7.16	34	7.42
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
6. ความปลอดภัย	เสี่ยง	23	5.68	31	6.77
	มีปัญหา	0	0.00	0	0
7. สารเสพติด	เสี่ยง	14	3.46	24	5.24
	มีปัญหา	0	0.00	1	0.22
8. เพศ	เสี่ยง	18	4.44	21	4.59
	มีปัญหา	0	0.00	2	0.44
9. อารมณ์	เสี่ยง	60	14.81	55	12.01
	มีปัญหา	0	0.00	20	4.37
10. ความประพฤติ	เสี่ยง	41	10.12	37	8.08
	มีปัญหา	0	0.00	11	2.40
11. อยู่ไม่นิ่ง	เสี่ยง	27	6.67	28	6.11
	มีปัญหา	0	0.00	12	2.67
12. สัมพันธภาพกับเพื่อน	เสี่ยง	38	9.38	53	11.57
	มีปัญหา	0	0.00	27	5.90

ที่มา : โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี, สรุปผลการคัดกรองนักเรียนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2559 – 2560

จากตาราง ผลการคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3) และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- ม.6) แสดงให้เห็นว่าในปีการศึกษา 2560 นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2559 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ ในการป้องกันและแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนในด้านพฤติกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีแนวทางที่จะปรับใช้กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

- การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดแนวคิดเชิงระบบของของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเป็นระบบเปิดเนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ระบบบริหารโรงเรียน (System of School Administration) จะมีลักษณะเป็นการจัดการเชิงระบบ โดยพื้นฐานขององค์การทางการศึกษา มี 5 ส่วน คือ 1) ปัจจัยป้อนเข้า (inputs) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (transformational process) ได้แก่ การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผล 3) ปัจจัยนำออกหรือผลผลิต (output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงลดลง 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) คือ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับปัจจัยนำออกหรือกระบวนการขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานในรอบต่อไป ข้อเสนอแนะอาจนำไปสู่การปรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงผลผลิตในอนาคต 5) สภาพแวดล้อม (environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมขององค์การรวมถึงพลังของสังคม การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ⁸ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ซึ่งมีผู้ให้หลักการไว้หลายท่านได้แก่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อนักเรียน⁹ ส่วนสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้กล่าวถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา¹⁰ และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ให้ไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของการบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

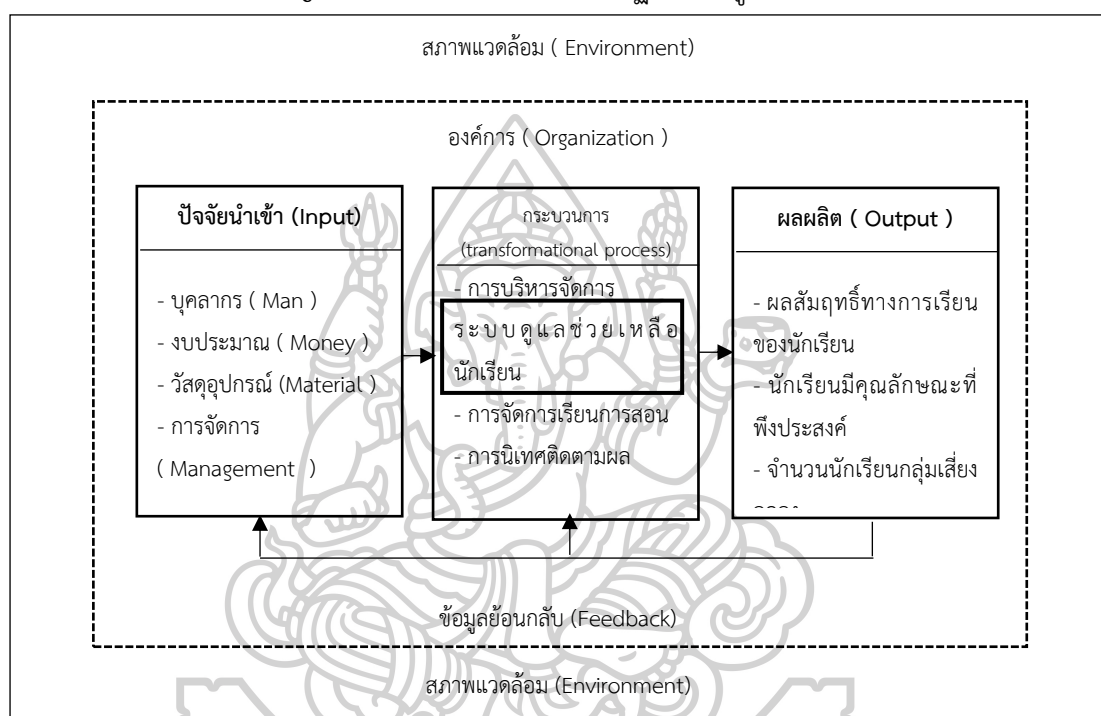
⁸ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. **Educational administration: Concepts and practices**, 6th ed., (Belmont, CA: Wadworth/Cengage Learning, 2012), 22.

⁹ กระทรวงสาธารณสุข.กรมสุขภาพจิต , **คู่มือการดำเนินงานโครงการ 1โรงเรียนบาล 1 โรงเรียน**. (กรุงเทพฯ : สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2556). 18.

¹⁰ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2552). 35.

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5.การส่งต่อนักเรียน¹¹

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อ¹² ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. **Educational administration: Concepts and practices**, 6th ed., (CA: Wadsworth/Publish, 2012), 20-22.

: กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,**การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด ,2559).14.

¹¹ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ,**คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในคราวประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมครูผู้ช่วย**,2552).6

¹² กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,**การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด ,2559).14.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามคู่มือการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ระบุนกรอบในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) การส่งต่อ ดังแผนภูมิที่ 2

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อ

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2559).14.

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ประการ ได้แก่ 1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3.การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4.การป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน 5.การส่งต่อ

แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง วิธีการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10 กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ตั้งอยู่ที่ 388 ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยค้นคว้าข้อมูลและสถิติจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยขอเสนอสาระสำคัญดังนี้ (1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี (3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเอง โดยพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น นักเรียนรู้จักยอมรับและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น¹³ ในขณะที่ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อธิบายว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติที่พึงปวง¹⁴

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยการมีส่วนร่วม ของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางภายในและภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการ และเครื่องมือที่ได้มาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิต ที่เป็นสุขตามที่สังคม

¹³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544, แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 44.

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 1.

มุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา และมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ¹⁵

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนคือการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและ การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและ รอดพ้นวิกฤติทั้งปวง¹⁶

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนนั้น เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุก คน รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน¹⁷

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็น กระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมี ครู ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด กับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแล ช่วยเหลือเรียนหมายถึงการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการและเครื่องมือ สำหรับ ครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะที่ พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด¹⁸

กล่าวโดยสรุป ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงหมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษา

¹⁵ กระทรวงสาธารณสุข.กรมสุขภาพจิต , คู่มือการดำเนินงานโครงการ 1 โรงพยาบาล 1 โรงเรียน. (กรุงเทพฯ : สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์,2556),11.

¹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,การพัฒนา ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559).14.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2552).29.

¹⁸ กระทรวงสาธารณสุข.กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูที่ปรึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. (กรุงเทพฯ : ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป, 2544), 131.

และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันเข้าไปแก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เจตนารมณ์และหลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีแบบแผนขั้นตอนชัดเจนในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมกันแก้ปัญหาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้เป็นระบบที่มุ่งวางพื้นฐานและแนวทางการดำเนินการในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มุ่งไปสู่ความรับผิดชอบต่อในการดูแลพัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม (Educating the Whole Child)
2. การวางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีครู -อาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยเชื่อมประสานการดำเนินงานทุกส่วนทั่วทั้งโรงเรียน
3. การสนับสนุนให้ครู – อาจารย์ ได้มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดผู้ปกครอง เพื่อให้การดูแลทางบ้าน โรงเรียน และชุมชนเชื่อมประสานกัน
4. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกัน เผื่อระวัง ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนบุตรหลาน
5. การประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญในสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ และสหวิชาชีพ¹⁹

---

¹⁹ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559).8-9.

การบริหารจัดการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การบริหารจัดการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละส่วนจะมีบทบาทดังนี้²⁰

1. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จะมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติ คือ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงานดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่รับผิดชอบในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเครือข่ายการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้สู่การปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 สนับสนุน ช่วยเหลือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบติดตามประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนภายในสังกัด รวมทั้งการประสาน ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน จึงมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงานดังนี้

2.1 นำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 สนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

2.4 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.5 ติดตามประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

---

²⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 15-17.

3. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา โดยเนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันที่ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ โดย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในฐานะผู้นำสูงสุดในสถานศึกษามีบทบาทและแนวทางดำเนินงาน บริหารจัดการให้มีระบบการดูแลที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานบุคคลภายนอก และภาคีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนดูแล และกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

3.2 ครู ในฐานะครู มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ครูยังเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน สามารถสังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษา ตลอดจนสามารถสนับสนุนให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเชิงบวก เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความไว้วางใจ เชื่อใจในการให้ความร่วมมือการแก้ไขปัญหา

3.3 นักเรียน เป็นบุคคลที่เป็นตัวแปรสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บทบาทในระบบคือ การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการสานสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสถานศึกษา

กล่าวได้ว่า การบริหารจัดการการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยหลักในการดำเนินงานและบริหาร²¹ ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือด้านการป้องกันการแก้ปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ

การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน²² ได้ระบุว่า กระบวนการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน โดยประกอบด้วย

1. มีการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดัชนีวัดและเกณฑ์
2. มีการกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ

²¹ กรมสุขภาพจิต, 2544, **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ: ยูเรบัส,15.

²² เรื่องเดียวกัน,

3. มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
4. มีการกำหนดงบประมาณ
5. มีการแต่งตั้งกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่
6. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
7. ระดมความคิด

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้าสู่สถานศึกษา มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จะต้องเป็นความร่วมมือกันในการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีบุคลากรหลักในการดำเนินงาน คือ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา โดยมีภารกิจที่เป็นหัวใจของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรม²³ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนเพื่อให้การช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีขั้นตอนการปฏิบัติที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้²⁴

- 1.1 จัดครูที่ปรึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คน
- 1.2 ทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.3 ทีมประสานอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในกรณีที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม
- 1.4 ครูที่ปรึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน
- 1.5 หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้ดำเนินการสรุปรายงานผลไปตามลำดับ หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับ

²³เรื่องเดียวกัน, หน้า 28-34.

²⁴กรมสุขภาพจิต. ศูนย์สุขภาพจิต, 2547, คู่มือการสร้างเครือข่ายการดูแลนักเรียน สำหรับบุคลากร สถานศึกษา และบุคลากรสาธารณสุข . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, หน้า 53.

การคัดกรอง ให้บทวนและปรับวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ดังนี้

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

2.1 ร้อยละ 80 ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คน

2.2 นักเรียนทุกคนได้รับการประมวลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.3 ร้อยละ 80 ของนักเรียน มีข้อมูลประมวลผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาต้องมีข้อมูลพื้นฐานที่ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียนต่อไป ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบและรวบรวมได้ ได้แก่²⁵

3.1 ด้านความสามารถ

3.1.1 ความสามารถด้านการเรียนรู้

3.1.2 ความสามารถพิเศษ/อัจฉริยะ

3.2 ด้านสุขภาพ

3.2.1 ร่างกาย / ความพิการ

3.2.2 จิตใจ / พฤติกรรม

3.3 ด้านครอบครัว

3.3.1 เศรษฐกิจ

3.3.2 การคุ้มครองสวัสดิการ

3.4 ด้านสารเสพติด

3.5 ด้านความปลอดภัย

3.6 พฤติกรรมทางเพศ

3.7 ด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ครอบคลุมทุกด้านนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ดังนี้

4.1 การสังเกต

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 37.

- 4.1.1 พฤติกรรมการแสดงออก
- 4.1.2 พฤติกรรมการทำงาน
- 4.2 การสัมภาษณ์
  - 4.2.1 ผู้ที่เกี่ยวข้อง
    - 4.2.1.1 ภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ครูวิชาการ เพื่อนครูและเพื่อนนักเรียน
    - 4.2.1.2 ภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กนักเรียนญาติที่ใกล้ชิดเพื่อนบ้าน
  - 4.2.2 ตัวนักเรียน
- 4.3 การเยี่ยมบ้าน เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับนักเรียน เช่น
  - 4.3.1 สภาพเศรษฐกิจ / สังคม
  - 4.3.2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 4.4 การศึกษาข้อมูล
  - 4.4.1 ผลงานของนักเรียน ได้แก่ อัดชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สมุดทำงาน แบบฝึกหัด งานฝีมือ/สิ่งประดิษฐ์ โครงการงาน
  - 4.4.2 เอกสาร/หลักฐานอื่นๆ ได้แก่ ระเบียบสะสม การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี บันทึกสุขภาพ บันทึกการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น
- 4.5 การทดสอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถทางการเรียน วัดความถนัด / ความสนใจ วัดทักษะความสามารถด้านต่างๆ ตลอดจนประเมินเพื่อคัดแยกนักเรียนประกอบด้วย
  - 4.5.1 แบบทดสอบที่สถานศึกษาสร้างขึ้นเอง
  - 4.5.2 แบบทดสอบระดับชาติ
  - 4.5.3 แบบทดสอบมาตรฐาน

2. การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 - 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเอง เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันของสถานศึกษา²⁶

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 67.

การคัดกรองนักเรียน โดยการจัดแบ่งตามพฤติกรรมที่ได้จากการศึกษาและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประชุมครู เพื่อร่วมกันกำหนด/ปรับปรุง/พัฒนาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนของแต่ละโรงเรียนหรือในแต่ละพื้นที่

1.2 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณาคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน

1.3 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอบรมแนวทางการคัดกรองนักเรียนให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ในกรณีที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาไม่เคยผ่านการอบรม

1.4 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยใช้แบบบันทึก คัดกรองรายบุคคล

1.5 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสรุปผลจากแบบคัดกรองนักเรียน โดยแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.5.1 กลุ่มปกติ

1.5.2 กลุ่มเสี่ยง

1.5.3 กลุ่มมีปัญหา

1.6 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารายงานผลการคัดกรองนักเรียน

1.7 นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ผลจากการคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่²⁷

1. กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2. กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3. กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

จากการคัดกรองนักเรียนจะพบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กออทิสติก
7. เด็กอัจฉริยะ

ในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมครู และกำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และที่สำคัญอย่าให้นักเรียนรู้ว่าตนเองจัดอยู่ในกลุ่มใด ให้ถือว่า ผลการคัดกรองนักเรียนต้องเป็นความลับของสถานศึกษาให้นักเรียนรู้ไม่ได้

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- 2.1 นักเรียนทุกคนได้รับการคุ้มครอง
- 2.2 มีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.3 รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2.4 รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้อง
- 2.5 สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นรายห้องสำหรับครูประจำชั้น /ครูที่ปรึกษา
- 2.6 สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นระดับชั้นสำหรับสถานศึกษา

3. แนวทางการคัดกรองนักเรียน

การดำเนินงานคัดกรองนักเรียนรายบุคคลมีประเด็นที่ควรพิจารณาและเครื่องมือหรือแหล่งข้อมูลประกอบ

การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ จะทำให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียน เพื่อใช้ในการพิจารณานักเรียน ทั้งด้านการส่งเสริมศักยภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีรูปแบบที่หลากหลายที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้ได้ตามสภาพและความเหมาะสม เช่น²⁸

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. การประชุมผู้ปกครองนักเรียน
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โครงการพิเศษต่าง ๆ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนบ้านเพื่อให้ครูและนักเรียนมีความคุ้นเคย หนึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน เป็นบริการที่จัดให้นักเรียนทุกคนโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจและประเมินตนเอง ได้รับรู้ข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ รู้จักวิธีการปรับตัวและพัฒนาตนเอง
2. เห็นความสำคัญของการเรียนและการทำงาน ตลอดจนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขผลการเรียนที่ติดค้างสามารถจบการศึกษาได้
3. ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การฟัง การพูดและการแก้ปัญหา
4. ให้ออกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษของแต่ละคน เพื่อเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่สูงขึ้น
5. ให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันท่วงที
6. เป็นเวลาที่ใช้ในการทำ ความรู้จักและคัดกรองนักเรียน เช่น การทำระเบียบสะสม ทำแบบประเมินพฤติกรรม ทำแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์นักเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนในชั้นเรียน
2. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานระดับชั้นกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดกิจกรรมตามข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจ
3. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานระดับชั้นร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
4. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
5. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมในช่วงปลายภาคเรียน

²⁸ เรื่องเดียวกัน,55.

6. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาส่งผลการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
ไปตามลำดับชั้น

แนวดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เพื่อให้การจัดกิจกรรมโฮมรูมเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุดและอย่างแท้จริงจึงควร
ดำเนินการตามแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมโดยยึดตามความต้องการของนักเรียน

ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
หรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น

1.3 ควรมีการจัดทำหลักฐานบันทึกการจัดกิจกรรมทั้งก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการและ
หลังดำเนินการ และสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง

1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดทำรายงาน

2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรม โดยมี
จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนของ
นักเรียน แต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรม ให้เหมาะสมกับสภาพ
และตามเหตุการณ์

3. ใช้วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนใน
การพัฒนาการเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

4. ใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็น
การพบปะกันระหว่างครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา กับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อ
กันและร่วมมือร่วมใจกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

ขั้นตอนการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น มีขั้นตอน
การปฏิบัติ ดังนี้

1. ทีมประสานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจากผล
การประเมินและการประชุมที่ผ่านมา

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมากำหนดหัวข้อและวัตถุประสงค์ในการจัดประชุมแต่ละครั้งให้
ชัดเจน

3. ประชุมทีมประสานเพื่อวางแผนเตรียมการจัดกิจกรรม เช่น จัดทำคำสั่งโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ เตรียมเอกสารและอาคารสถานที่ เป็นต้น

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเตรียมข้อมูลนักเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้

5. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน และต้องสื่อสารในทางบวก มีท่าทีเป็นมิตร

6. ครูให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

7. ครูบันทึกการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

8. ครูประเมินผลและรายงานผลการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เพื่อสถานศึกษา จะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

9. นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการประชุมครั้งต่อไป

แนวดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว เท่านั้น แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน คือ

1. การเตรียมการ

ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมอย่างดีก่อนการประชุม ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

2. การสื่อสาร

ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่อง ของนักเรียนในที่ประชุมหรือจะเป็นการส่วนตัวก็ตาม ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

3. การจัดกิจกรรมในการประชุม

การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมอย่างเต็มที่นั้น จำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มต้นด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อนแล้ว จึงมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. การสรุปผลและการบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง

ในการประชุมแต่ละครั้งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ดังนี้

- 4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง
- 4.2 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป
- 4.3 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีความสามารถมากขึ้นหรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ปัญหาของนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ได้แก่
  - 1.1 ด้านร่างกาย
  - 1.2 ด้านสติปัญญา
  - 1.3 ด้านอารมณ์
  - 1.4 ด้านสังคม
2. สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพ
3. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อย่างแท้จริง สถานศึกษาควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งในลักษณะจัดแยกหรือบูรณาการ ทั้งกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนไว้ด้วยกัน
2. เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระ
3. สนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง
4. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม
5. ให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

อย่างไรก็ตาม ในการการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนของสถานศึกษานั้น สิ่งที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพึงตระหนักและควรระมัดระวัง ได้แก่

1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือ ผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใย ความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนัก ในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา

4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาคลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจ ใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

ในการจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม ที่มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคมและประเทศชาติ

การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนมีเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เช่น

1. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
2. กิจกรรมในชั้นเรียน
3. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
4. การสื่อสารกับผู้ปกครอง

5. กิจกรรมซ่อมเสริม
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การเยี่ยมบ้านนักเรียน

การให้คำปรึกษาเบื้องต้น

การให้คำปรึกษาเบื้องต้นของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นการช่วยเหลือและป้องกัน ปัญหาของนักเรียน ทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้ นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามและพึงประสงค์

ขั้นตอนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทำการศึกษาผลการคัดกรอง และข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเกิดปัญหาและปัจจัยที่เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือ พร้อมทั้งนัดวัน เวลาและสถานที่ให้คำปรึกษา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนตามกระบวนการการให้คำปรึกษา คือ

- 2.1 สร้างสัมพันธภาพ
- 2.2 พิจารณาและทำความเข้าใจปัญหา
- 2.3 กำหนดวิธีการและดำเนินการช่วยเหลือ
- 2.4 ยุติการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการให้คำปรึกษา

4. หากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ครูก็ต้องให้การส่งเสริมตามสภาพปัญหา แต่ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้ส่งต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง

5. ยุติการปรึกษา

กิจกรรมในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มในชั้นเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยเลือกวิธีการหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ทำการรวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องวางแผนและพิจารณาเลือก วิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะปัญหาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียน เช่น

2.1 ฝึกฝน/ปฏิบัติ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การฝึกพูดหน้าชั้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการพูด

2.2 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น การแจกอุปกรณ์การทดลอง การรวบรวมสมุดแบบฝึกหัด เป็นต้น

2.3 การจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้บทบาทหน้าที่หรือฝึกฝนความรับผิดชอบ

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมตามแผน

4. ประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนประจำวิชา อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

5. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่

6. ดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมใหม่

7. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

8. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาส่งต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หรือส่งต่อตามระบบสาธารณสุขต่อไป

การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจะช่วยให้เด็กมีทักษะทางสังคม นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน เกิดการเรียนรู้ที่เร็วขึ้นและนักเรียนจะเกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง จากการได้ทำงานในกิจกรรมกลุ่มหรือได้แสดงออกถึงความสามารถส่วนตัว

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจัดเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีจุดแข็งด้านสัมพันธภาพหรือมีความมั่นคงทางอารมณ์ หรือมีความเป็นผู้นำและมีความสามารถเฉพาะด้านที่จะนำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือเพื่อน เช่น ความสามารถทางการเรียน ด้านดนตรี ศิลปะ กีฬาหรือทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหาทางเลือกวิธีการ ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ให้สอดคล้องกับลักษณะปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น

2.1 จัดกลุ่มเพื่อนในการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 จัดนักเรียน 1 คน ที่มีความสามารถ / ความเหมาะสมที่จะช่วยเพื่อน ๆ เป็นกลุ่ม เช่น การทบทวนการเรียนในวิชาต่าง ๆ

2.3 จับคู่ให้นักเรียนให้เป็นคู่ดูแลช่วยเหลือกัน เช่น นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจับคู่กับเพื่อนเพื่อนำพาไปสู่การทำกิจกรรมที่ได้แสดงความสามารถที่นักเรียนคนนั้นสนใจ เช่น นักเรียนที่มักเก็บตัวก็ให้จับคู่กับนักเรียนที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพเข้าสู่สังคม

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมตามแผน

4. ประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมร่วมกับบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนประจำวิชาต่าง ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่

6. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

7. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การสื่อสารกับผู้ปกครอง

การสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นการช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การโทรศัพท์สนทนา การเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน การส่งหนังสือแจ้งทางไปรษณีย์ เป็นต้น ซึ่งล้วนต้องอาศัยทักษะของการสื่อสาร ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทราบถึงจิตวิทยาการสื่อสารหรือเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมกับสาระหรือวัตถุประสงค์ที่จะสื่อให้ผู้ปกครองทราบหรือเข้าใจ กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองจะทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงปัญหาของนักเรียนที่พบในโรงเรียน เกิดความตระหนักและมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนการสื่อสารกับผู้ปกครอง

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนดำเนินการสื่อสารกับผู้ปกครอง

3. โรงเรียนอบรมครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของการสื่อสารกับผู้ปกครอง และให้มีจิตวิทยาและทักษะในการสื่อสารสามารถ สื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น

4.1 ทางโทรศัพท์

4.2 การส่งไปรษณีย์

4.3 การเชิญผู้ปกครองมาพบ

5. ปรีกษาหารือและวางแผนร่วมกันกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ปัญหา ของนักเรียน
6. ประเมินความร่วมมือของผู้ปกครองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน
7. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่
8. ดำเนินการตามแผนพฤติกรรมใหม่
9. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ
10. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

กิจกรรมซ่อมเสริม

กิจกรรมซ่อมเสริมเป็นกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและผู้ที่ได้รับผิดชอบจำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกันวางแผนในการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนซ้ำหรือเรียนไม่ทันเพื่อนในสาระต่าง ๆ ซึ่งอาจจะแยกประเภทของปัญหาด้านการเรียนจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น เรียนซ้ำจากข้อจำกัดทางความสามารถ เขาวนปัญญา หรือจากปัญหาพฤติกรรมอารมณ์ของเด็ก เป็นต้น แล้วจึงดำเนินการแก้ไขสาเหตุของปัญหาต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร่วมกับครูผู้สอน ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วางแผนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมแก่นักเรียน
3. กำหนดวัน เวลา สถานที่และครู ในการสอนซ่อมเสริมและแจ้งนักเรียนที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเข้ารับการสอนซ่อมเสริม
4. ติดตาม ประเมินผลการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนเป็นระยะ
5. หากนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้าหากนักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นให้พิจารณาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมใหม่
6. ดำเนินการสอนซ่อมเสริมใหม่
7. ประเมินผลการสอนซ่อมเสริมซ้ำ
8. หากนักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมจะช่วยให้เด็กนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ได้เรียนเพิ่มเติมจากครูประจำวิชาที่ตนเรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อนและให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบตนเองในเรื่องการเรียน

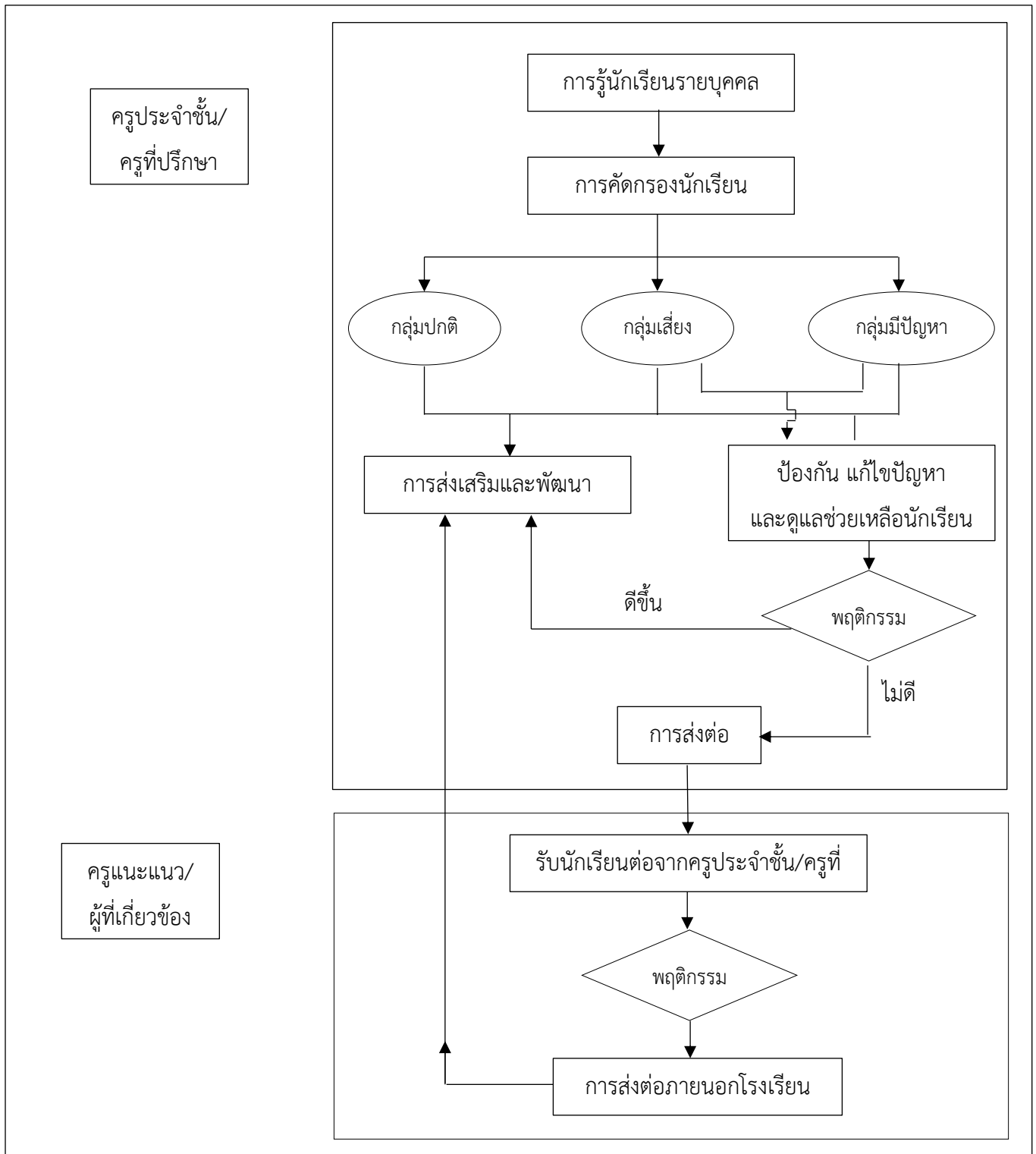
มากขึ้น ตลอดจนช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบปัญหาทางการเรียนของบุตรหลานและใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น

5. การส่งต่อนักเรียน

ในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านกรณี que เด็กมีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนา และช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน ในกรณีที่ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแล้ว แต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจะส่งต่อนักเรียนให้ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองดำเนินการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตามความเหมาะสมต่อไป และการส่งต่อภายนอกเป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนกรณี que เกินความสามารถของสถานศึกษาโดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อ และมีการติดต่อเพื่อรับทราบผลในการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

แผนภูมิที่ 3 แผนภูมิแสดงกระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2559).17.

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ 32 ไร่ 80.5 ตารางวา เป็นโรงเรียนสหศึกษา

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีจุดกำเนิดจากคณะกรรมการอำเภอ อันประกอบด้วย ข้าราชการและผู้นำชุมชน ซึ่งได้รวมกันจัดหาที่ดินสำหรับจัดสร้างโรงเรียน โดยติดต่อขอตั้งโรงเรียน กับกรมวิสามัญศึกษา (ในขณะนั้น) เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว หม่อมเสมอ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา ได้เป็นผู้บริจาคเงินจัดสร้างอาคารเรียนหลังแรก ขนาด 4 ห้องเรียน 1 ห้องพักครูซึ่งเป็นอาคารเรียนรูป กษัตราจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนตามประกาศลง วันที่ 31 มีนาคม 2508 หม่อมเสมอ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา ขอใช้ชื่อว่า "โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี" เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ คุณหญิงเนื่องบุรีนรราชกุมารี ผู้เป็นมารดาของท่าน โดยโรงเรียนได้เปิดสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2508 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ.2520 ได้มีการยุบรวมโรงเรียนชะอำ (โรงเรียนประถม) เข้ากับโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จึงทำให้พื้นที่โรงเรียน แยกเป็น 2 แปลง มีถนนคั่นกลางแปลงที่ หนึ่งติดถนนเพชรเกษม เรียกว่า ฝั่งเพชรเกษม แปลงที่ 2 คือโรงเรียนชะอำเดิม ซึ่งติดถนนนราธิป เรียกว่า ฝั่งนราธิป ในปี พ.ศ.2536 ได้ย้ายนักเรียนที่เรียนอยู่ที่อาคารฝั่งนราธิป มาเรียนอยู่รวมกันที่ ฝั่งเพชรเกษม เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน และการบริหารจัดการแล้วได้ปรับปรุงฝั่งนราธิปให้ เป็นอาคารพักค้าง และเป็นสนามกีฬาอเนกประสงค์ทั้งของโรงเรียนและของชุมชน พ.ศ.2538 เปิด หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ.2546 เปิด สอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปัจจุบัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สพม. เขต10 กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ พ.ศ.2521 และ พ.ศ.2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ปีการศึกษา 2546 เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 , หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2538 เปลี่ยนใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2545 (ปวช. ได้ ยกเลิกการเรียนการสอน) เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จนถึงปัจจุบัน

ข้อมูลโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี
อักษรย่อ	ช.น.
สถานที่ตั้ง	เลขที่ 388 ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี รหัสไปรษณีย์ 76120
ตราประจำโรงเรียน	ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ (เจ้าจารย์รามรามเศรษฐีเทชบวร)
สีประจำโรงเรียน	เขียว - เหลือง

คติธรรม	ปัญญา นะรานัง ระตะนัง (ปัญญาเป็นแก้วของนรชน)
ปรัชญา	สร้างคนให้มีปัญญา พละนามัย และคุณธรรม
คำขวัญ	เรียนดี กีฬาเด่น สามัคคี มีวินัย
สัญลักษณ์	ร่มपाल์ม
อัตลักษณ์	บุคคลแห่งการเรียนรู้
ชื่อผู้บริหาร	นายสมชาย ศรีภักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

แผนการจัดชั้นเรียนและจำนวนนักเรียน

ห้องเรียน ม.ต้น 5 / 5 / 5 จำนวนนักเรียน 157 / 181 / 180

ห้องเรียน ม.ปลาย 5 / 5 / 5 จำนวนนักเรียน 172 / 216 / 185

รวมห้องเรียน 30 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,091 คน

นักเรียนชาย 590 คน นักเรียนหญิง 501 คน

บุคลากร ครูชาย 17 คน ครูหญิง 44 คน

รวมครูจำนวนทั้งหมด 61 คน

โทรศัพท์ 0-3247-1372, 0-3247-0418

โทรสาร 0-3247-2072

Web-site <http://www.khunying.ac.th/>

E-Mail nuangburi@hotmail.com

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

เป็นองค์กรที่ผลิตนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ศรัทธาของชุมชน และพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

พันธกิจของโรงเรียน (Mission)

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ส่งเสริมครู สู่วิถีความเป็นครูมืออาชีพ
3. ส่งเสริมและพัฒนากิจการบริการ และการจัดการโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
4. เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

เป้าประสงค์ของโรงเรียน (Object)

1. นักเรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

3. นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
4. นักเรียนมีทักษะ ในการแก้ปัญหา
5. นักเรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรพื้นฐาน
6. นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
7. บุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพให้เป็นผู้มืออาชีพ
8. ครูจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
9. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
10. โรงเรียนมีการบริหาร และการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ
11. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้
12. โรงเรียนมีการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กลยุทธ์ระดับองค์กร

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ
3. สร้างพลังขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล
4. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง โดยมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่างๆ

อัตลักษณ์

- อัตลักษณ์ของนักเรียน บุคคลแห่งการเรียนรู้
- อัตลักษณ์ของครู ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง
- อัตลักษณ์ของผู้บริหาร อยู่ประจำโรงเรียน เพียรความรู้ สู้นักเรียน ตอบโจทย์ได้
- อัตลักษณ์บุคลากร ใส่ใจด้านการศึกษา ช่วยพัฒนาโรงเรียน

กลยุทธ์ของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

กลยุทธ์ระดับองค์กร

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ
3. สร้างพลังขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล

4. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งโดยมีการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่างๆ

เป้าหมาย

1. นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
3. นักเรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านดนตรี
4. นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
5. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด
6. นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรพื้นฐาน
7. นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
8. บุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพให้เป็นครูมืออาชีพ
9. ครูจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพโดยพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งการเรียนรู้
10. โรงเรียนมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ
11. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม และบริการที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ
12. โรงเรียนมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ
13. โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลและการบริการให้มีความคล่องตัว
14. โรงเรียนมีการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนและองค์กรมีส่วนร่วม
15. โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างคุ้มค่า²⁹

²⁹ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี,แผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พ.ศ. 2559-2561 ,1-49.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อารีย์ ฉิมฉลอง ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ในกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงนั้น มาจากสาเหตุครอบครัวพ่อแม่ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่นแก่บุตรหลานไม่ดีเท่าที่ควร และยังมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี โดยสภาพของสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาต่างๆ มากมายในด้านพฤติกรรมก้าวร้าว เรื่องชู้สาว หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจเป็นไป ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือเป็นไปด้วยอารมณ์ ดังนั้น ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องควรที่จะทำความเข้าใจกับนักเรียนและแก้ไขหรือให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาที่จะช่วยพัฒนาหรือปรับพฤติกรรมในทางเสี่ยงของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือประสานสัมพันธ์กัน ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ และมีการทำงานโดยมีการวางแผน การดำเนินการ ตรวจสอบ การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาเพื่อความสำเร็จและมีประสิทธิภาพที่ดีของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน³⁰

ณภัช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สาเหตุเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนั้น ได้มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน³¹

³⁰ อารีย์ ฉิมฉลอง, ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1, (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552), 73.

³¹ ณภัช รุ่งโรจน์, การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 109.

บรรทม รวมจิตร ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ภาพรวมและรายด้านของสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โรงเรียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่คณะกรรมการทีมต่างๆ ครูที่ปรึกษาในแต่ละระดับชั้นได้วางแผนร่วมกันในการดำเนินงานเพื่อดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ทำความรู้จักกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียนปกติและจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังส่งผลให้นักเรียนรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองได้ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี³²

ประเสริฐ สวนจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียนขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญเรียงตามลำดับ³³

สดชื่น ดวงคำน้อย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพชนามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการศึกษาพบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนโพชนามพิทยานุกูลมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ จึงได้ร่วมกันแก้ปัญหาโดยพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือ

³² บรรทม รวมจิตร, สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2553), 46-48.

³³ ประเสริฐ สวนจันทร์, การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 (งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553), 99.

นักเรียน ซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่นักเรียนทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์³⁴

จรินทร์ มณีนุ่ม ได้ศึกษาเรื่องการปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่เป็นระบบ เนื่องจากครูมีภาระงานมาก และมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนค่อนข้างยุ่งยาก มีวิธีดำเนินงาน เอกสาร แบบฟอร์ม เครื่องมือมากและมีบางอย่างไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงร่วมกันปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กโดยดำเนินการดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมกับปรับโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ 2) ปรับปรุงวิธีดำเนินการ เอกสาร แบบฟอร์ม เครื่องมือ การดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 5 ประการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปรับลดขั้นตอนในการประเมิน ผู้ทำหน้าที่ประเมิน และระยะเวลาในการประเมิน ผู้บริหารมีบทบาทในการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรายงานมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลของการนำแนวทางการปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กไปทดลองปฏิบัติพบว่า ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ สะดวก รวดเร็วขึ้น ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก³⁵

ผจง สงคราม ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า 1.สภาพการบริหารงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง โดยภาพรวมผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบ

³⁴ สดชื่น ดวงคำน้อย, การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2554),77-80.

³⁵ จรินทร์ มณีนุ่ม, การปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา:โรงเรียนวัดท่าใหม่,(การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,2555),74.

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านกระบวนการและปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง มีความแตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน³⁶

ผล พรหมทอง ได้ศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจในการดำเนินงานนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนโดยเฉพาะครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการกำหนดนโยบายการควบคุมดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง³⁷

สมภพ สุขพัฒนานารกุล ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรายด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เพราะทุกโรงเรียนได้มีการดำเนินการโครงการระบบดูแล

³⁶ ผจง สงคราม, สภาพการบริหารงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2555), 101-106.

³⁷ ผล พรหมทอง, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2555), 77-78.

ช่วยเหลือนักเรียนอย่างดี โดยเฉพาะด้านปัจจัยเบื้องต้นโรงเรียนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพราะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการอย่างมีขั้นตอน และเครื่องมือการทำงานอย่างชัดเจน รวมถึงได้รับการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายจึงส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยดี³⁸

สุจิตรา ช่วงโชติ ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีปัญหาโดยรวมคือ ขาดระบบบริหารจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อยเนื่องจากมีเวลาว่างไม่ตรงกันและ ผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อย รวมถึงมีปัญหาเรื่องการเลี้ยงดู สำหรับแนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ครู และผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามผลพร้อมทั้งรายงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง³⁹

จิรัฐิพร จินสายใจ ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม มีความเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีแผนกิจกรรม หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ให้เป็นปัจจุบัน ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นการส่งเสริมและ

³⁸ สมภพ สุขพัฒนานรากุล, การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงการวัดผลและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2556),112-113.

³⁹สุจิตรา ช่วงโชติ, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา,2556) , 54-56.

สนับสนุนนักเรียน ควรกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนร่วมกัน และโรงเรียนควรทำความเข้าใจให้กับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีมาตรฐานและมีแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน⁴⁰

การุณ เชิดชู ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าวมหาวิทยาลัย อำเภอพร้าวมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อระเบียบต่างๆ ในการจัดกิจกรรม ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนน้อย ซึ่งแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมและสามารถใช้ได้จริง และ ด้านการป้องกันและแก้ไข คือมีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกันและจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนตามระดับชั้นในเรื่องการช่วยเหลือนักเรียน⁴¹

ปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อ และ แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) มีแนวทาง อาทิเช่น ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อนักเรียนและชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน การส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นควรศึกษาค้นคว้าแบบคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนต้องพัฒนาโปรแกรมการประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรติดตามการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนสม่ำเสมอและทำสำเนาหลักฐานข้อมูลนักเรียนไว้ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรให้ความสำคัญ

⁴⁰จิริฐิพร จินสายใจ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557),107-109.

⁴¹การุณ เชิดชู, การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าวมหาวิทยาลัย อำเภอพร้าวมหาวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557),75-78

กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา และควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและนักเรียนให้มากขึ้น⁴²

วรารุณี เหล่าจินดา ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการส่งต่อและครูยังก็มีภาระงานสอนมากจึงปฏิบัติงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาในระดับหนึ่งที่ไม่มาก และยังขาดการให้ความร่วมมือกันในการส่งต่อกับหน่วยงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน และรวมทั้งระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา จึงควรได้รับความร่วมมือในการส่งต่อจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ต่อผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น⁴³

งานวิจัยต่างประเทศ

ดัสกลาส (Douglas) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่จะต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัว เพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไป

⁴² ปราณี เตยอ่อน, การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว สาคกรกิจโกศล (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558),74-76

⁴³วรารุณี เหล่าจินดา, สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,2559),125.

ในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษา และการบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น⁴⁴

กันเดอร์สัน (Gunderson) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียน ซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วย กลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลางและกลุ่มเสียงสูง โดยกลุ่มเสียงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรงในการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองได้รวมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัว และได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่างๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ผลการดำเนินการเป็นพลวัต มีผลทางบวกต่อนักเรียน ครอบครัวและทางโรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหานักเรียนในปัจจุบัน⁴⁵

จอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การสำรวจประสิทธิผลของแผนงานของโรงเรียนสามารถนำมาใช้ได้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของนักเรียน⁴⁶

⁴⁴Douglas Cheney, **Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral Disorders** [Online], Accessed October 22, 2017. Available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles>

⁴⁵J.Gunderson, **Family group conference : An innovative approach to truancy in schools. A case study**, accessed August 27, 2017, available from <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364>

⁴⁶Donita Loise Johnson, "Significant Factors Influencing an Effective School Counseling Program", Philosophy dissertation of Walden University.[Online]. Accessed 11 November 2017. available from <http://www.lip.umi.com>

แจ๊คสัน (Jackson) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการจัดกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านเซาว์นปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองโดยมีข้อเสนอแนะควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะนำต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น⁴⁷

สรุป

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันเข้าไปแก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยแบ่งองค์ประกอบสำคัญ เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อ

---

⁴⁷S.M. Jackson, The effects of a cognitive – behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management techniques on the classroom behavior and self-efficacy of middle school students, accessed August 27, 2017, available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22221447>

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ (1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ (2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เพื่อเสนอขอความคิดเห็นจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นขั้นตอนการกำหนดปัญหา โดยศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความวารสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำ และเสนอขอความเห็นชอบการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบ ปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ ใช้เครื่องมือที่ศึกษาและพัฒนาซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพ โดยวิธีการหาความตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปใช้กับประชากรที่ศึกษา จากนั้น นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

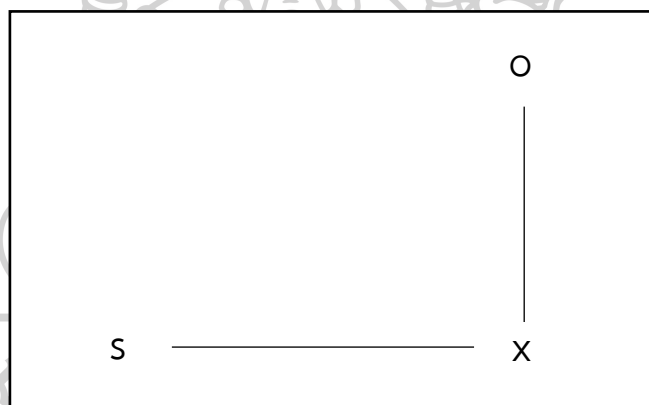
ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการทำร่างรายงานการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับร่างนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของประชากรอย่างเดี่ยว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (The one shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

S	หมายถึง	ประชากรที่ศึกษา
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการวัดค่าตัวแปร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย⁴⁸ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2560) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากร

กลุ่ม	จำนวนประชากร
ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน (ทีมนำ)	4
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ (ทีมประสาน)	8
ครูผู้ปฏิบัติการสอน (ทีมทำ)	48
รวม	60

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน
  2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน⁴⁹
- ประกอบด้วย

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียน

⁴⁸ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี,แผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พ.ศ. 2559-2561

⁴⁹ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559).14.

เป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนเพื่อให้การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

2.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 - 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเอง เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันของสถานศึกษา

2.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ

2.4 การป้องกันและแก้ปัญหาให้นักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจ ใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.5 การส่งต่อ หมายถึง การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านกรณีที่ได้ก็มีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามของการวิจัย

แบบสอบถามของการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบกำหนดตัวเลือกไว้ (Force choice) จำนวน 5 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ 1. เพศ 2.อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ตำแหน่งหน้าที่ 5.ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกรอบแนวคิดในคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามของ ปราณี เตยอ่อน⁵⁰ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert)⁵¹ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดในแต่ละระดับโดยใช้แบบสอบถาม และคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ระดับ 1	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน
ระดับ 2	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับอยู่ในระดับ น้อยให้มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 3	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับอยู่ในระดับ ปานกลางให้มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 4	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 5	หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

บันทึกการสนทนากลุ่ม

บันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเลือกจากข้อคำถามที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด จำนวน 3 ด้านจากทั้งหมด 5 ด้าน และกำหนดผู้เข้าร่วมสนทนา จำนวน 3 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 1 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน 1 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามขึ้นใหม่ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

⁵⁰ ปราณี เตยอ่อน, การดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ทรีว(สาครกิจโกศล) (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558),100-102.

⁵¹ Rensis Likert, *The Human Organization*. New York: McGraw-Hill, 1963, p.74.

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ ปราณี เตยอ่อน⁵² โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ ครอนบาค⁵³ (Cronbach) เท่ากับ 0.94
3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปสอบถามกับประชากรตามจำนวนที่ออกแบบการวิจัยไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในการขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ส่งไปยังโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

- เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้
1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับมา
  2. นำข้อมูลที่ได้รับหาค่าสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป
  3. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

⁵² ปราณี เตยอ่อน, การดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว(สาครกิจโกศล) (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558),100-102.

⁵³ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Tests*, (New York & Row Publisher, 1974), 161.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำคะแนนที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ตามใช้แนวคิดของเบสต์ (Best)⁵⁴ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ (1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ (2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จำนวน 5 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

⁵⁴ John W. Best, **Research in Education**, 4th ed. (Englewood cliffs : Prentice Hall, 1981), 182.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ส่งถึงกลุ่มประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 8 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ส่งแบบสอบถามจำนวน 60 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากกลุ่มประชากรจำนวน 60 คน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 60 ฉบับ ใช้สถิติความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน มีรายละเอียดดังตารางที่

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อดี	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	17	28.33
	2. หญิง	43	71.67
	รวม	60	100.00

ข้อดี	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2	อายุ		
	1. ต่ำกว่า 30 ปี	15	25.00
	2. 30-40 ปี	26	43.33
	3. 41-50 ปี	7	11.67
	4. 51 ปี ขึ้นไป	12	20.00
	รวม	60	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี		
	2. ปริญญาตรี	40	66.67
	3. สูงกว่าปริญญาตรี	20	33.33
	รวม	60	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	1. ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน	4	6.67
	2. ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ	8	13.33
	3. ครูผู้ปฏิบัติการสอน	48	80.00
	รวม	60	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	1. ไม่เกิน 5 ปี	20	33.33
	2. 6-10 ปี	20	33.33
	3. 11-15 ปี	3	5.00
	4. 16-20 ปี	4	6.67
	5. 21-25 ปี	13	21.67
	รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาเป็นช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาได้แก่ สูงกว่าระดับปริญญาตรี 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนมากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ครู

หัวหน้ากลุ่มสาระจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี และ 6 -10 ปี มีเท่ากัน คือ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ 21- 25 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และอยู่ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

การวิเคราะห์ระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี อยู่ในระดับใด โดยวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จำแนกหลายด้านและภาพรวม โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวม

(N = 60)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	μ	σ	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.46	0.36	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	4.38	0.34	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.01	0.42	มาก
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา	4.04	0.38	มาก
5. การส่งต่อ	4.13	0.37	มาก
รวม	4.20	0.29	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.29$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.36$) การคัดกรองนักเรียน ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.34$)

การส่งต่อ ($\mu=4.13, \sigma=0.37$) การป้องกันและการแก้ไขปัญหา ($\mu=4.04, \sigma=0.38$) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\mu=4.01, \sigma=0.42$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สามารถวิเคราะห์เพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้าน ตั้งแต่ตารางที่ 6 – 10 ประกอบคำอธิบายแต่ละตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(N = 60)

ข้อที่	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียน 17-25 คน/ครู 1 คน	4.72	0.52	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการบันทึกผลข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในความดูแลของครูที่ปรึกษาครบทุกคน	4.72	0.56	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	4.42	0.59	มาก
4	โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของนักเรียนที่มีความสมบูรณ์	3.77	0.79	มาก
5	โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลของนักเรียนถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน สามารถอ้างอิงได้	4.67	0.54	มากที่สุด
	รวม	4.46	0.36	มาก

จากตารางที่ 6 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu =4.46, \sigma = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียน 17-25 คน /ครู 1 คน ($\mu =4.72, \sigma =0.52$) รองลงมา โรงเรียนมีการบันทึกผลข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในความดูแลของครูที่ปรึกษาครบทุกคน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu =4.72, \sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลของนักเรียนถูกต้องชัดเจนเป็นปัจจุบัน สามารถอ้างอิงได้ ($\mu =4.67, \sigma = 0.54$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีการรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu =4.42,$

$\sigma = 0.59$) และโรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของนักเรียนที่มีความสมบูรณ์ ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.79$)

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียน

(N = 60)

ข้อที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการใช้ระเบียบสะสมและผลการประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และผลการศึกษานักเรียนในวิธีการและเครื่องมืออื่นๆหรือการคัดกรองนักเรียน	4.80	0.44	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนโดยวิธีการที่หลากหลายสามารถแยกกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาได้อย่างชัดเจน	4.25	0.51	มาก
3	โรงเรียนมีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน	4.53	0.62	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีพฤติกรรมส่งเสริมที่เหมาะสม เช่น โฮมรูม และประชุมผู้ปกครองนักเรียน	4.72	0.50	มากที่สุด
5	โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม	3.60	0.74	มาก
	รวม	4.38	0.34	มาก

จากตารางที่ 7 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.34$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการใช้ระเบียบสะสมและผลการประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และผลการศึกษานักเรียนในวิธีการและเครื่องมืออื่นๆ หรือการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.44$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีพฤติกรรมส่งเสริมที่เหมาะสม เช่น โฮมรูม และประชุมผู้ปกครองนักเรียน ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.50$) และโรงเรียนมีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.62$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนโดยวิธีการที่หลากหลาย สามารถแยกกลุ่มปกติ และกลุ่ม

เสียง/มีปัญหาได้อย่างชัดเจน ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.51$) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ในการจัดกิจกรรม ($\mu = 3.60$, $\sigma = 0.74$)

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

(N = 60)

ข้อที่	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม	4.15	0.52	มาก
2	โรงเรียนมีการรายงานผลการจัดกิจกรรม	4.05	0.53	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสียง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา	4.08	0.56	มาก
4	โรงเรียนมีการสนับสนุน ชมเชย ยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี	4.77	0.53	มากที่สุด
5	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การรู้จักควบคุมตนเองและเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต	3.55	0.77	มาก
6	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง	3.47	0.70	ปานกลาง
	รวม	4.01	0.42	มาก

จากตารางที่ 8 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีการสนับสนุน ชมเชย ยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.53$) อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.52$) โรงเรียนมี

การจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการรายงานผลการจัดกิจกรรม ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.53$) และโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การรู้จักควบคุมตนเองและเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.77$) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.70$)

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี การป้องกันและแก้ปัญหา

(N = 60)

ข้อที่	การป้องกันและแก้ปัญหา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาและแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน	4.18	0.54	มาก
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	4.62	0.52	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา	3.63	0.71	มาก
4	โรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียน	4.23	0.47	มาก
5	โรงเรียนมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี	3.53	0.70	มาก
	รวม	4.04	0.38	มาก

ตารางที่ 9 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.52$) อยู่ในระดับ

มาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ โรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียน ($\mu = 4.23, \sigma = 0.47$) โรงเรียนมีการให้คำปรึกษา และแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\mu = 4.18, \sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ($\mu = 3.63, \sigma = 0.71$) และโรงเรียนมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี ($\mu = 3.53, \sigma = 0.70$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งต่อนักเรียน

(N = 60)

ข้อที่	การส่งต่อนักเรียน	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.12	0.45	มาก
2	โรงเรียนมีกระบวนการขั้นตอนส่งต่อที่มีความชัดเจน	4.08	0.46	มาก
3	โรงเรียนมีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ	4.13	0.60	มาก
4	โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน	4.12	0.52	มาก
5	โรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก	4.10	0.48	มาก
6	โรงเรียนมีครูทุกคนพัฒนานักเรียนให้เข้าใจตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ	4.20	0.51	มาก
	รวม	4.13	0.37	มาก

จากตารางที่ 10 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูทุกคนมีทักษะในการพัฒนานักเรียนให้เข้าใจตนเอง และรู้จักวิธีแก้ปัญหาเพื่อให้ตนเองเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.51$) โรงเรียนมีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ

($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.60$) โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.52$) โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.45$) และโรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.48$) และโรงเรียนมีกระบวนการขั้นตอนส่งต่อที่มีความชัดเจน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.46$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จากการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีเป็นอย่างไร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายปกครอง (ทีมนำ) หัวหน้ากลุ่มสาระ (ทีมประสาน) และครูผู้ปฏิบัติการสอน (ทีมทำ) ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน โดยพิจารณาจากประเด็นคำถามในแต่ละองค์ประกอบของดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นที่มีค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จำนวน 3 ด้าน นำมาตั้งเป็นประเด็นในการสนทนา ซึ่งสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และสามารถรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการประมวลข้อมูลสรุปเป็นรายองค์ประกอบ ดังนี้

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ปัญหาที่พบ ของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม คือ การสื่อสารกับผู้ปกครอง บางครั้งผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานของโรงเรียนยังให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี คณะกรรมการจึงเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหา ดังนี้

ทิวมนำ

ทิวมนำได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนาักเรียน โดยการประชุมผู้ปกครองและอธิบายถึงความสำคัญองแนวทางส่งเสริมและพัฒนา เพื่อผู้ปกครองจะได้ทราบพฤติกรรมของนักเรียน และแนวทางส่งเสริมพัฒนา พฤติกรรมของบุตรหลานร่วมกันกับครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองท่านอื่นๆ และโรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง

ทิวประสาน

ทิวประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรเพิ่มความสำคัญโดยให้ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา สำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของนักเรียน เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดตามความสามารถให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น

ทิวทำ

ทิวทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูที่ปรึกษาควรดำเนินการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถและการสร้างคุณค่าให้ผู้เรียน โดยจัดโอกาสและสรรหาเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงผลงาน แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้รับรู้ ได้ชื่นชมภาคภูมิใจและสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห

ปัญหาที่พบ ของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม คือ ขาดความร่วมมือจากนักเรียนในการแก้ไขปัญหาของตนเองและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง หรือปิดบังปัญหากับผู้ปกครอง เพราะกลัวความผิดที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ทำให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและทางโรงเรียนไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี คณะกรรมการจึงเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญห ดังนี้

ทิวมนำ

ทิวมนำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรประชุมวางแผนค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริงและพิจารณาความรุนแรงและความถี่ของการเกิดพฤติกรรม โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหาและควรจัดให้มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณีและโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาและควรจัดให้มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี

ทีมประสาน

ทีมประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในระดับมากและเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้เท่าเทียมกันหรือมากกว่านักเรียนปกติ เพราะถือว่าเป็นกลุ่มที่ต้องรีบให้การแก้ไขดูแลอย่างเร็วที่สุด

ทีมทำ

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมในแต่ละปัญหาและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสกลับมาเป็นกลุ่มปกติและไม่กลายเป็นกลุ่มปัญหา

ด้านการส่งต่อ

ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการส่งต่อ สาเหตุมาจาก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่จะได้รับความช่วยเหลือในการส่งต่อและโรงเรียนยังขาดความจำเป็นในการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี คณะกรรมการจึงเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาดังนี้

ทีมนำ

ทีมนำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งต่อ โดยการส่งจดหมายเชิญประชุม แจ้งกำหนดการ และผลที่ได้รับจากการประชุมและอธิบายถึงความสำคัญของการส่งต่อ

ทีมประสาน

ทีมประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่เป็นผู้รับภาระช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครองส่งต่อภายในหากไม่ดีขึ้นควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อภายนอก

ทีมทำ

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า มีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนให้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้ถูกต้องต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 8 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 คน ส่งแบบสอบถามจำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตมาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทางดังนี้

(1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ได้แก่ ทีมงานได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยการประชุมผู้ปกครองและอธิบายถึงความสำคัญของแนวทางส่งเสริมและพัฒนา เพื่อผู้ปกครองจะได้ทราบพฤติกรรมของนักเรียน และแนวทางส่งเสริมพัฒนา พฤติกรรมของบุตรหลานร่วมกันกับครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองท่านอื่นๆ และโรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง

ทีมประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรเพิ่มความสำคัญโดยให้ครูประจำชั้น หรือ ครูที่ปรึกษา สำนวญความต้องการในการจัดกิจกรรมของนักเรียน เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดตามความสามารถให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูที่ปรึกษาควรดำเนินการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถและการสร้างคุณค่าให้ผู้เรียน โดยจัดโอกาสและสรรหาเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงผลงาน แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้รับรู้ ได้ชื่นชม ภาคภูมิใจ และสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง

(2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้แก่

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรประชุมวางแผนค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริงและพิจารณาความรุนแรงและความถี่ของการเกิดพฤติกรรม โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหาและควรจัดให้มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณีและโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาและควรจัดให้มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี

ทีมประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในระดับมากและเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้เท่าเทียมกันหรือมากกว่านักเรียนปกติ เพราะถือว่าเป็นกลุ่มที่ต้องรีบให้การแก้ไขดูแลอย่างเร็วที่สุด

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมในแต่ละปัญหาและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียนเพื่อให้เด็กในกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสกลับมาเป็นกลุ่มปกติและไม่กลายเป็นกลุ่มปัญหา

(3) ด้านการส่งต่อ ได้แก่

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งต่อ โดยการส่งจดหมายเชิญประชุม แจ้งกำหนดการ และผลที่ได้รับจากการประชุมและอธิบายถึงความสำคัญของการส่งต่อ

ทีมประสานได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่เป็นผู้รับกรช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครองส่งต่อภายในหากไม่ดีขึ้นควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อภายนอก

ทีมทำได้ให้ข้อเสนอแนะว่า มีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนให้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้ถูกต้องต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านผู้เรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีการวางแผนสร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน โดยมีการแบ่งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน มีทีมนำ คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนการดำเนินงาน โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีทีมประสานที่ดำเนินการประสานการดำเนินงานระหว่างทีมนำและทีมทำ โดยให้ครูที่ปรึกษาจัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนในส่วนของความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้แบบประเมิน SDQ ร่วมกับการเยี่ยมบ้านนักเรียนในโครงการด้วยรักและห่วงใยใกล้ไกลจะไปเยือน รวมทั้งมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคนเพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงจากพื้นฐานความเป็นมาที่ทำให้พฤติกรรมในหลายลักษณะแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สวนจันทร์ ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ตามลำดับ

1.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีการดำเนินการโดยมีทีมคณะดำเนินการได้แก่ ทีมประสานช่วยดำเนินการประสานการดำเนินงานระหว่างทีมนำและทีมทำ ในการจัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเก็บข้อมูลนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในทุกปีการศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลร่วมกับการดำเนินการตามโครงการด้วยรักและห่วงใยใกล้ไกลจะไปเยือนมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในทุกปีการศึกษาและมีการวางแผนสร้างความเข้าใจให้แก่ครูที่ปรึกษาทุกคนและมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ที่ได้จากการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างทีมนำ ทีมประสาน และทีมทำ ซึ่งทำให้มีการจัดทำข้อมูลที่ต้องการและเป็นปัจจุบัน สามารถอ้างอิงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประเสริฐ สวนจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และด้านการรู้จักนักเป็นรายบุคคล อยู่ระดับมากเป็นอันดับแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัฐิพร จินสายใจ ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมพบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก

1.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากและเป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีมีการดำเนินการวางแผนประชุมสร้างความเข้าใจระหว่างคณะดำเนินการที่มนำ ทีมประสานและทีมทำเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนให้แก่ครูที่ปรึกษาโดยยึดหลักการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อช่วยเหลือให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นโดยการจำแนกนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประเสริฐ สวนจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรทม รวมจิตร ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองอยู่ในระดับมาก

1.3) ด้านการส่งต่อ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน แต่ยังคงขาดการสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ยังไม่เข้าใจความจำเป็นในการส่งต่อเท่าที่ควรและผู้ปกครองประกอบอาชีพที่หลากหลายและมีการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อการประกอบอาชีพจึงยังขาดเวลามารับฟังข้อชี้แจงและความจำเป็นในการส่งต่อได้ไม่เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ช่วงโชติ ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ผล พรหมทอง ได้ศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการศึกษาพบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมาก

1.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากเป็นอันดับที่สี่ ทั้งนี้เนื่องจากอาจเป็นเพราะโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีการให้คำปรึกษาและแนะนำเบื้องต้นแก่

นักเรียน และมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน แต่นักเรียนยังให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไม่มากเท่าที่ควร เพราะกลัวความผิดที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ทำให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและทางโรงเรียนไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ ฉิมฉลอง ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ฦภักช รุ่งโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก

1.5) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากเป็นอันดับสุดท้าย โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วม แต่อาจมีบางกรณี เช่น การสื่อสารกับผู้ปกครอง บางครั้งผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานของโรงเรียนยังให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ช่างโชติ ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมาก แต่ยังมีปัญหาโดยรวมคือ ขาดระบบบริหารจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อยเนื่องจากมีเวลาว่างไม่ตรงกันและผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อย

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี พบว่า ควรมีการดำเนินการคือ

1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดอันดับแรก พบว่า การสื่อสารของทางโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีกับผู้ปกครองมีความเข้าใจและความร่วมมือค่อนข้างน้อย จึงควรมีการดำเนินการคือ ควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาความสามารถและการสร้างคุณค่าให้ผู้เรียน โรงเรียนควรเพิ่มความสำคัญโดยให้ครูประจำชั้น หรือ ครูที่ปรึกษา สำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของนักเรียน เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดตามความสามารถให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญประสพ กุลศรี ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า จากการดำเนินงานตามระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนได้ใช้กลยุทธ์การนิเทศ การเก็บข้อมูล โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ ผู้ร่วมศึกษามี ความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรม พัฒนาส่งเสริมการดำเนินงาน โดยมีการวางแผน ศึกษาเอกสาร มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และมีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจ จึงทำให้การดำเนินงานตามระบบประสบผลสำเร็จ และช่วยนักเรียนได้ทันทั่วถึง ทำให้การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปด้วยดี และดักลาส (Douglas) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่จะต้องการได้รับการสนับสนุน เพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติ ทางอารมณ์หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัว เพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการ ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีคำขวัญมีเลขคณิตเป็นต่ำเป็นอันดับที่สอง พบว่า ความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครองมีค่อนข้างน้อย จึงทำให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและ ทางโรงเรียนไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง ยากต่อการป้องกันและแก้ปัญหาได้ทันทั่วถึง จึงควรมีการ ดำเนินการคือ ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่ม เสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในระดับมาก เน้นให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้เท่า เทียมกันหรือมากกว่านักเรียนปกติ เพราะถือว่าเป็นกลุ่มที่ต้องรีบให้การแก้ไขดูแลอย่างเร็วที่สุด โรงเรียนควรประชุมวางแผนค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริงและพิจารณาความรุนแรง และความถี่ของการเกิดพฤติกรรมครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมในแต่ละ ปัญหาและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียนเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสกลับมาเป็นกลุ่ม ปกติและไม่เป็นกลุ่มปัญหา โดยโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีโครงการโรงเรียนวิถีพุทธและ โครงการคนดีศรี ช.น. ซึ่งสอดคล้องกับ แคช (Cash) ได้ศึกษาความรุนแรงของเยาวชน ความรุนแรงใน โรงเรียนเป็นจุดสำคัญในความสนใจของชุมชนซึ่งเกิดจากจำนวนของปัญหามีเกิดขึ้นในโรงเรียนทุกวัน และปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) พบว่า ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน นักเรียนกลุ่ม เสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาได้ให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลย จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

3) ด้านการส่งต่อ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเป็นต่ำเป็นอันดับที่สาม พบว่า โรงเรียนยังขาดความจำเป็นในการชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ จึงควรมีการดำเนินการคือ ควรชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งต่อ โดยการส่งจดหมายเชิญประชุม แจ้งกำหนดการ และผลที่ได้รับจากการประชุมและอธิบายถึงความสำคัญของการส่งต่อ ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่เป็นผู้รับการช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครองส่งต่อภายในหากไม่ได้ขึ้นควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อเตรียมก่อนส่งต่อภายนอก มีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนให้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้ถูกต้องต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ วรารุณี เหล่าจินดา ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความเข้าใจในการส่งต่อที่ค่อนข้างน้อยและครูยังก็มีการงานสอนมากจึงปฏิบัติงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาในระดับหนึ่งที่ไม่มาก และยังขาดการให้ความร่วมมือในด้านการส่งต่อกับหน่วยงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ร่วมกัน และรวมทั้งระบบการส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหา จึงควรได้รับความร่วมมือในการส่งต่อจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ต่อผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ 3 ลำดับสุดท้าย โรงเรียนควรมีการพัฒนา ครู /ผู้บริหาร ดังนี้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

1. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมพัฒนาคณะกรรมการดำเนินงานให้เกิดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเพื่อความเข้าใจในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนควรประชุมวางแผนสร้างความเข้าใจระหว่างทีมนำ ทีมประสานและทีมทำ ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาให้เกิดความชัดเจนในแต่ละบทบาทของคณะกรรมการดำเนินงาน ทีมทำ ทีมประสานและทีมทำเพื่อลดจำนวนนักเรียนที่มีเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติและพัฒนาระบบให้เกิดประสิทธิภาพกับสภาพปัญหาของโรงเรียน

3. โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมืออย่างจริงจังในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ ระหว่างคณะกรรมการในการดำเนินงานตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างทันที่ ตรงประเด็น เกิดความเข้าใจในระบบการส่งต่อนักเรียน ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถร่วมกันวางแผนช่วยเหลือส่งต่อนักเรียนได้อย่างเป็นระบบที่เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ควรศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเชิงลึก

รายการอ้างอิง

Best, John W. **Research in Education**. 4th ed. Englewood cliffs: Prentice-Hall, 1981.

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Tests**. 3rd ed. New York: Harper & Row publisher, 1974.

Donita Loise Johnson. **Significant Factors Influencing an Effective School Counseling Program**. Philosophy dissertation of Walden University: Accessed November 11, 2017. Available from <http://www.lip.umi.com>.

Douglas Cheney. **Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral Disorders**. Accessed August 27, 2017. Available from <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364>.

Gunderson J. **Family Group Conference : An Innovative Approach to Truancy in Schools. A Case Study**. Accessed August 27, 2017. Available from <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364>.

Jackson, S.M. **The Effects of a Cognitive – Behavioral Group Counseling Intervention That Emphasizes Self-Management Techniques on the Classroom Behavior and Self-Efficacy of Middleschool Students**. Accessed August 27, 2017. Available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22221447>.

Lunenburg, Fred C., and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices**. 6th ed. Belmont. CA: Wadworth/Cengage Learning, 2012.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย: กรุงเทพฯ, 2552.

กระทรวงศึกษาธิการ , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2559.

กระทรวงศึกษาธิการ , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2552.

กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต. **คู่มือการดำเนินงานโครงการ 1 โรงพยาบาล 1 โรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2556.

————. **คู่มือการสร้างเครือข่ายการดูแลนักเรียน สำหรับบุคลากรสถานศึกษาและบุคลากร
สาธารณสุข.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2547.

————. **คู่มือครูที่ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูเรบัส, 2544.

การุณ เติตชู. "การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอ
พร้าว จังหวัดเชียงใหม่." การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557.

จรินทร์ มณีนุ้ม. "การปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา
โรงเรียนวัดท่าใหม่." การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.

จิรัฐพร จินสายใจ. "ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม." การศึกษา
ค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2557.

ณปภัช รุ่งโรจน์. "การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

บรรทม รวมจิตร. "สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2553.

ประเสริฐ สอนจันทร์. "การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1." งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.

ปราณี เตยอ่อน. "การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว(สาครกิจโกศล)."
การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.

ผจง สงคราม. "สภาพการบริหารงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 13." งานนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2555.

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. **แผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559-2561.** เพชรบุรี: โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่อง
บุรี, 2559.

- . **สรุปผลการคัดกรองนักเรียนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559- 2560.**
 เพชรบุรี: โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี, 2560.
- วราวุฒิ เหล่าจินดา. "สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32." งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2559.
- สดชื่น ดวงคำน้อย. "การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม." งานนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- สมภพ สุขพัฒนานรากุล. "การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโคกชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2." การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงการวัดผลและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ปี 2560-2579.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในคราวประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมครูผู้ช่วย.** 2552.
- สุจิตรา ช่วงโชติ. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ." งานนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- อารีย์ นิมฉลอง. "ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1." สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- อุษา ชูชาติ และ ลัดดา อินทร์พิมพ์. "บทวิเคราะห์ : มุมมองด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)." วารสารวิจัยการศึกษา 3, 6 (มกราคม – มีนาคม, 2558): 1.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศร 6812.2/พิเศษ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ด้วย นางสาวสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ รหัสนักศึกษา 58252391 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง "การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

"องค์กรนวัตกรรมสร้างสรรค์"
"Creative Organization"

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ฉะนั้นขอเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลและได้ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้ปฏิบัติการสอนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 27 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม และโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 2 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง เพราะคำตอบที่ได้จะไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุธิตา พงษ์สวัสดิ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุ ☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4	ตำแหน่งหน้าที่ ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ☐ ครูผู้ปฏิบัติการสอน
5	ประสบการณ์ในตำแหน่ง หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแห่งนี้ ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตรงกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1.	โรงเรียนมีการจัดครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานนักเรียน 17-25 คน/ครู 1 คน					
2.	โรงเรียนมีการบันทึกผลข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในความดูแลของครูที่ปรึกษาครบทุกคน					
3.	โรงเรียนมีการรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.	โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของนักเรียนที่มีความสมบูรณ์					
5.	โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลของนักเรียนถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน สามารถอ้างอิงได้					
	2. การคัดกรองนักเรียน					
6.	โรงเรียนมีการใช้ระเบียบวิธีประเมินและผลการประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และผลการศึกษานักเรียนในวิธีการและเครื่องมืออื่นๆหรือการคัดกรองนักเรียน					
7.	โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนโดยวิธีการที่หลากหลายสามารถแยกกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาได้อย่างชัดเจน					
8.	โรงเรียนมีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน					

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีพฤติกรรมส่งเสริมที่เหมาะสม เช่น โฮมรูม และประชุมผู้ปกครองนักเรียน					
10.	โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม					
	3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
11.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม					
12.	โรงเรียนมีการรายงานผลการจัดกิจกรรม					
13.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา					
14.	โรงเรียนมีการสนับสนุน ชมเชย ยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี					
15.	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การรู้จักควบคุมตนเองและเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต					
16.	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง					
	4. การป้องกันและแก้ปัญหา					
17.	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาและแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน					
18.	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ					
19.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา					
20.	โรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียน					
21.	โรงเรียนมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี					

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	5. การส่งต่อ					
22.	โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					
23.	โรงเรียนมีกระบวนการขั้นตอนส่งต่อที่มีความชัดเจน					
24.	โรงเรียนมีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ					
25.	โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียน					
26.	โรงเรียนมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก					
27.	โรงเรียนมีครูทุกคนพัฒนานักเรียนให้เข้าใจตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ					

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้การสนทนา

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

ส่วนที่ 2 โปรดเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

1. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ท่านมีความเห็นว่า ควรมีแนวทางดำเนินการพัฒนา
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ท่านมีความเห็นว่า ควรมีแนวทางดำเนินการพัฒนา
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ด้านการส่งต่อ ท่านมีความเห็นว่า ควรมีแนวทางดำเนินการพัฒนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ข้อมูลนี้ใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่ได้มีผลเสียกับผู้ใด
ด้วยความขอบคุณยิ่งค่ะ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวสุธิตา พงษ์สวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด 26 ตุลาคม 2534
วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน
พรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ)
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร (เกียรตินิยมอันดับสอง)
พ.ศ. 2559 ศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน 123/15 หมู่ที่ 1 ต.ต้นมะม่วง อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000

